

Силабус курсу:

**ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА ТА
МІКРОЕКОНОМІКА
частина II Економіка підприємства**

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 292 «Міжнародні економічні відносини»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Швець Наталія Вячеславівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

посада

shvets@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-225-75-07

телефон

месенджер

509аГК, за

розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

Касаткіна Марина Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

старший викладач кафедри економіки підприємства

посада

kasatkina@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-280-27-18

телефон

месенджер

509аГК, за

розкладом

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Курс спрямований на формування системи знань про функціонування підприємства як суб'єкта господарювання в сучасних умовах та набуття вмінь оцінювати ефективність використання ресурсів та результатів його діяльності.

В основу курсу покладенні базові мікроекономічні теорії та нормативно-правові документи чинні в Україні, такі як Господарський кодекс, Податковий кодекс, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Курс може бути корисним здобувачам інженерних спеціальностей, які в своїй професійній діяльності будуть працювати на підприємствах і мають знати фактори виробництва та розуміти залежність між ефективністю використання ресурсів і результатами діяльності підприємства.

Результати навчання:

студент повинен знати:

- основи підприємництва, роль та склад трудових ресурсів, основного і оборотного капіталу підприємства, техніко-технологічної бази виробництва;
- методи оцінювання ефективності використання основних факторів виробництва;
- чинники, які впливають на ефективність і прибутковість діяльності підприємства;
- структуру та види витрат підприємства;
- основні напрями підвищення ефективності діяльності підприємства;

вміти, мати навички:

- здійснювати необхідні розрахунки та оцінювати стан і ефективність використання трудових, матеріальних, та інших виробничих ресурсів;
- приймати обґрунтовані господарсько-управлінські рішення з оптимізації процесів функціонування й розвитку підприємства.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та вміння з економічної теорії та мікроекономіки.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
4. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами
5. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ЛЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Підприємство як суб'єкт господарювання	2/0/2	Сутність, зміст та форми підприємницької діяльності. Поняття та напрями діяльності підприємства. Організаційно-правові основи функціонування підприємств. Класифікація підприємств за різними ознаками. Організаційно-правові форми підприємств.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
2.	Трудові ресурси	2/0/2	Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства. Вимірники та показники руху персоналу підприємства. Чисельність, робочий час та продуктивність праці. Сутність, принципи та складові оплати праці. Форми та системи оплати праці.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
3.	Основні засоби	2/0/2	Сутність, склад і структура основних засобів. Оцінювання основних засобів. Зношування й амортизація основних засобів. Показники використання, руху й придатності основних засобів.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
4.	Оборотні кошти	2/0/2	Призначення й структура оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
5.	Нематеріальні ресурси	2/0/2	Особливості та визначення інтелектуального капіталу підприємства. Призначення та структура нематеріальних ресурсів. Особливості оцінки та порядок амортизації нематеріальних активів.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
6.	Витрати підприємства	3/0/3	Витрати виробництва: поняття, склад. Класифікації витрат за різними ознаками. Собівартість продукції. Методи обліку, калькулювання та управління витратами. Фактори і резерви зниження собівартості продукції.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальне завдання
7.	Результати діяльності підприємства	4/0/4	Поняття, склад та показники продукції підприємства. Поняття	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			виробничої програми і етапи її обґрунтування. Доход та прибуток як основні фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Види прибутку. Поняття та види рентабельності.	Тести Індивідуальне завдання

Рекомендована література

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник - К.: Атіка, 2007.- 528 с.
3. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
4. Грещак М.Г., Колот В.М., Наливайко А.П. та ін. Економіка підприємства: Підручник. - К.: КНЕУ, 2008.- 528 с.
5. Гримак А.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник - Л: Новий Світ-2000, 2012.- 439 с.
6. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
7. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. Й.М. Петровича. – Львів: „Новий Світ-2000”, 2004. – 680 с.
8. Макаровська Т.П. Економіка підприємства: Навчальний посібник - К: МАУП, 2003.- 298 с.
9. Покропивний С.Ф., Швиданенко Г.О. та ін. Економіка підприємства: Збірник практичних задач і ситуацій: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2005.- 323 с.
10. Федорова В.А., Соловйова О.А. Економіка підприємства та міжнародних компаній: Навчальний посібник - К.: ЦУЛ, 2008.- 232 с.
11. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник - К.: Каравела, 2005.- 568 с.
12. Швець Н.В., Аліпова В.А. Будівельна галузь України: аналіз динаміки та визначення напрямів розвитку. Економіка фінанси право. – 2019.- №1. – С. 27-30.
13. Швець Н.В., Пчелінська Г.В. Аналіз витрат підприємств Луганської області України: галузеві та регіональні особливості. Eurasian Academic Research Journal. - 2017. - № 6 (12) – С. 90-100.
14. Шевцова Г.З., Швець Н.В. Дослідження сучасних чинників розвитку хімічного виробництва в контексті неоіндустріалізації. Науково-практичний журнал «Економіка промисловості» 2017, № 3 (79), С. 39-57.
15. Шевцова Г.З., Швець Н.В. Економіка структуроутворювальних підприємств базової хімії: сучасні тенденції та проблеми. Економіка та право. – 2018. – № 3 (51), С. 91-100.

Додаткова література

16. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України: редакція від 27.02.2021 року. URL : www.rada.gov.ua.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р. № 290 (зі змінами та доповненнями): редакція від 03.11.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. № 318 (зі змінами та доповненнями): редакція від 03.11.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами та доповненнями): редакція від 01.11.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242 (зі 46 змінами та доповненнями): редакція від 03.11.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять «Економіка підприємства та мікроекономіка» частина II «Економіка підприємства» (для студентів першого рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність») / Уклад.: Н.В. Швець, М.В. Касаткіна. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. – 139с.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи «Економіка підприємства та мікроекономіка» частина II «Економіка підприємства» (для студентів першого рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність») / Уклад.: Н.В. Швець, М.В. Касаткіна. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 95 с.
3. Презентації лекцій, матеріали практичних занять, завдання для самостійної роботи та варіанти контрольних робіт розміщені на платформі Електронний кампус.

Оцінювання курсу

За вчасне та повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Індивідуальні завдання	30
Тестування за темами	20
Іспит	50
Разом	100
Оцінка за індивідуальну завдання в межах 30 балів враховує присутність та активність роботи здобувача на лекційних та практичних заняттях	

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувач можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.